

**POLİS AKADEMİSİ BAŞKANLIĞI
GÜVENLİK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

1	Kod	UG-361
2	Başlık	Uluslararası Güvenlik ve Jeopolitik Yaklaşımlar
3	Tür (zorunlu/isteğe bağlı)	İsteğe Bağlı
4	Kademe (yüksek lisans/ doktora)	Uluslararası Güvenlik ABD Uluslararası Güvenlik Yüksek Lisans Programı
5	Dersin Verildiği Akademik Yıl	2022
6	Dersin Verildiği Akademik Yarıyıl	2021-2022 Bahar
7	AKTS Kredisi	7,5
8	Öğretim Görevlisi	Doç. Dr. Murat TINAS
9	Dersin İşlenme Şekli	Yüz Yüze
10	Öğretim Dili	Türkçe

**TURKISH NATIONAL POLICE ACADEMY
INSTITUTE OF SECURITY SCIENCES**

1	Course Code	UG-361
2	Course Name	International Security and Geopolitical Approaches
3	Type (Required/ Elective)	Elective
4	Level of Study	Department of International Security Master's Degree Program in International Security
5	Academic Year	2022
6	Semester	2021-2022 Spring
7	ECTS	7,5
8	Course Coordinator	Assoc. Prof. Murat TINAS
9	Format (Face to Face/ Online)	Face to Face
10	Language	Turkish

UG-361 ULUSLARARASI GÜVENLİK VE JEOPOLİTİK YAKLAŞIMLAR

DERSİN TANIMI VE AMACI

Temelde Siyaset Bilimi, Uluslararası İlişkiler ve Coğrafya disiplinlerini birleştiren ve fiziksel coğrafyanın nasıl siyasi coğrafyaya dönüştüğünü araştıran jeopolitik disiplini ile uluslararası güvenliğin jeopolitik disiplini perspektifinden ele alınışı bu dersin ana konusunu oluşturmaktadır. Bu çerçevede jeopolitik kavramının doğuşu, tarihsel süreçte evrimi, jeopolitik kuramların dünyayı ve uluslararası güvenliği nasıl algıladıkları tartışılacaktır.

Bu amaçla derste öncelikle jeopolitik kavramı tanımlanacak ve ilk dönem jeopolitik algısı ve kuramları işlenecektir. Devamında özellikle Alman coğrafyacılardan geliştirilen Alman jeopolitik anlayışı üzerinde durulacaktır. Sonrasında Soğuk Savaş dönemi jeopolitik algısı incelenecek olup, son olarak Soğuk Savaş sonrası jeopolitik algılamalar ve eleştirel jeopolitik kuramlar ele alınacaktır. Jeopolitik algının tarihsel gelişimi incelendikten sonra dersin son bölümünde temel jeopolitik kavramlar ile seçilen bölgelerde jeopolitik algılamaların nasıl şekillendiği tartışılacaktır.

DERSİN KAPSAMI

- Jeopolitik Kavramı
- Emperyal Jeopolitik
- Alman Jeopolitiği
- Soğuk Savaş Jeopolitiği
- Küreselleşme ve Soğuk Savaş Sonrası Jeopolitik
- Eleştirel Jeopolitik ve Yeni Kuramsal Yaklaşımlar
- Jeopolitikte Temel Kavramlar
- Uluslararası Güvenliğe Jeopolitik Yaklaşım
- Küresel Güçlerin Jeopolitik Algısı: ABD, Avrupa ve Rusya'da Jeopolitik
- Ortadoğu'da Jeopolitik

ÖĞRENME ÇIKTILARI

Bu dersi başarıyla tamamlayan öğrencilerin, jeopolitik kavramının tanımını, disiplinindeki temel kavramları, tarihsel süreçte ortaya konulan farklı jeopolitik yaklaşımları tanımlayabiliyor olmaları ve jeopolitik farkındalığın uluslararası güvenlikteki önemi hakkında bilgi sahibi olarak küreselleşen dünyada halen uluslararası ilişkilerin temel aktörü olan devletlerin uluslararası sistemde nasıl konumlandırıldığına ve bahse konu konumların nasıl algılandığına karmaşık doğası hakkında yorum ve analiz yapabilir olmaları amaçlanmaktadır.

DERS İÇERİĞİ

HAFTA 1: TANIŞMA VE DERS HAKKINDA BİLGİLENDİRME

Tanışma ve dersin içeriği, gereklilikler ve beklentiler hakkında bilgilendirme.

HAFTA 2: JEOPOLİTİK KAVRAMININ TANIMLANMASI

- İsmail Hakkı İşcan, "Uluslararası İlişkilerde Klasik Jeopolitik Teoriler ve Çağdaş Yansımaları", Uluslararası İlişkiler, Cilt 1, Sayı 2 (Yaz 2004), ss. 47-79.
- Mustafa Serdar Palabıyık, "Giriş", Mustafa Serdar Palabıyık (Der.), *Batı'da Jeopolitik Düşünce*, (Ankara: Orion, 2009), ss. i-v.

- Mustafa Serdar Palabiyık, “Savaşın Peygamberleri: Jomini ve Clausewitz”, Mustafa Serdar Palabiyık (Der.), *Batı’da Jeopolitik Düşünce*, (Ankara: Orion, 2009), ss. 1-20.

HAFTA 3: BİR DİSİPLİN OLARAK JEOPOLİTİK

- Colin Flint ve Peter J. Taylor, *Siyasi Coğrafya Dünya-Ekonomisi, Ulus-Devlet ve Yerellik*, “Önsöz: Bir Alt Disiplinin Yaşam ve Zamanından Kesitler”, ss. 1-9.
- Colin Flint ve Peter J. Taylor, *Siyasi Coğrafya Dünya-Ekonomisi, Ulus-Devlet ve Yerellik*, “Bölüm 1: Siyasi Coğrafya’ya Dair Dünya Sistemleri Yaklaşımı” ss. 11-46.

HAFTA 4: EMPERYAL JEOPOLİTİK (ALFRED THAYER MAHAN, HALFORD J. MACKINDER, NICHOLAS J. SPYKMAN)

- Colin Flint ve Peter J. Taylor, *Siyasi Coğrafya Dünya-Ekonomisi, Ulus-Devlet ve Yerellik*, “Bölüm 3: Emperyalizm Coğrafyaları”, ss. 80-114.
- Seçkin Barış Gülmez, “Denizlerin Jeopolitiği: Alfred Thayer Mahan”, Mustafa Serdar Palabiyık (Der.), *Batı’da Jeopolitik Düşünce*, (Ankara: Orion, 2009), ss. 21-34.
- Suat Taşkesen, “Dünyanın Kalbini Arayan Adam: Halford J. Mackinder”, Mustafa Serdar Palabiyık (Der.), *Batı’da Jeopolitik Düşünce*, (Ankara: Orion, 2009), ss. 55-76.
- Mehmet Ratip, “Emperyalizmin Jeopolitiği: Vladimir Ilyich Lenin”, Mustafa Serdar Palabiyık (Der.), *Batı’da Jeopolitik Düşünce*, (Ankara: Orion, 2009), ss. 77-110.
- Antero Holmila, “Re-thinking Nicholas J. Spykman: from historical sociology to balance of power”, *The International History Review*, September 2019, ss. 1-16, <https://doi.org/10.1080/07075332.2019.1655469>

HAFTA 5: ALMAN JEOPOLİTİĞİ (FRIEDRICH RATZEL VE KARL HAUSHOFER)

- Gülçin Yatin, “Yaşayan Bir Organizma Olarak Devlet: Friedrich Ratzel”, Mustafa Serdar Palabiyık (Der.), *Batı’da Jeopolitik Düşünce*, (Ankara: Orion, 2009), ss. 35-54.
- Ulaş Karaca, “Hitler’in Jeopolitiği: Karl Haushofer”, Mustafa Serdar Palabiyık (Der.), *Batı’da Jeopolitik Düşünce*, (Ankara: Orion, 2009), ss. 111-124.

HAFTA 6: SOĞUK SAVAŞ JEOPOLİTİĞİ (DETANT ÖNCESİ: GEORGE KENNAN, ISAIAH BOWMAN)

- Mustafa Mecit, “Amerikan Jeopolitiğinin Kökenleri: Isaiah Bowman”, Mustafa Serdar Palabiyık (Der.), *Batı’da Jeopolitik Düşünce*, (Ankara: Orion, 2009), ss. 125-144.
- Engin Yüksel, “Soğuk Savaş’ın Kuramsal Doğuşu: George F. Kennan”, Mustafa Serdar Palabiyık (Der.), *Batı’da Jeopolitik Düşünce*, (Ankara: Orion, 2009), pp. 145-162.

HAFTA 7: SOĞUK SAVAŞ JEOPOLİTİĞİ (DETANT DÖNEMİ: HENRY KISSINGER VE ZBIGNIEW BRZEZINSKI)

- Olcay Sezenler, “Yumuşama Dönemi ve Jeopolitik: Henry Alfred Kissinger”, Mustafa Serdar Palabiyık (Der.), *Batı’da Jeopolitik Düşünce*, (Ankara: Orion, 2009), ss. 163-180.
- Zbigniew Brzezinski, “America in A Hostile World”, *Foreign Policy*, No. 23, 1976, ss. 65-96.

Hafta 8: Vize Sınavı

HAFTA 9: KÜRESELLEŞME VE SOĞUK SAVAŞ SONRASI JEOPOLİTİK (SAMUEL HUNTINGTON, FRANCIS FUKUYAMA, EDWARD LUTTWAK)

- Colin Flint ve Peter J. Taylor, *Siyasi Coğrafya Dünya-Ekonomisi, Ulus-Devlet ve Yerellik*, “Bölüm 2: Yeniden Canlanan Jeopolitik”, ss. 47-79.
- Hatice Akkaya, “Çatışan Medeniyetler: Samuel Phillips Huntington” Mustafa Serdar Palabiyık (Der.), *Batı’da Jeopolitik Düşünce*, (Ankara: Orion, 2009), ss. 181-200.
- Batu Barkut, “Tarihin Sonunda Jeopolitik: Francis Fukuyama”, Mustafa Serdar Palabiyık (Der.), *Batı’da Jeopolitik Düşünce*, (Ankara: Orion, 2009), ss. 201-216.

- Edward Luttwak, "From Geopolitics to Geoeconomics: Logic of Conflict, Grammar of Commerce", Gearoid O Tuathail, Simon Dalby, Paul Routledge (der.), The Geopolitics Reader, (London & New York: Routledge, 1998), pp. 125-130.

HAFTA 10: ELEŞTİREL JEOPOLİTİK (Gearoid O Tuathail, John Agnew ve Simon Dalby)

- Elif Gül Tirben, "Dünyaya Yeni Bir Bakış: Eleştirel Jeopolitik", Mustafa Serdar Palabıyık (Der.), Batı'da Jeopolitik Düşünce, (Ankara: Orion, 2009), ss. 217-236.
- Gearoid O Tuathail ve Simon Dalby, "Introduction: Rethinking Geopolitics: towards a Critical Geopolitics", Gearoid O Tuathail ve Simon Dalby (Edts.), Rethinking Geopolitics, (London: Routledge, 1998), ss. 1-15.

HAFTA 11: JEOPOLİTİĞE YENİ KURAMSAL YAKLAŞIMLAR (RADİKAL JEOPOLİTİK, FEMİNİST JEOPOLİTİK, POST-KOLONYAL JEOPOLİTİK, POST-MODERN JEOPOLİTİK, YEŞİL JEOPOLİTİK)

- Peter J. Taylor, "Radical Political Geographies", John Agnew, Katharyne Mitchell, Gerard Toal (der.), A Companion to Political Geography, (Malden & Oxford: Blackwell Publishing, 2003), pp. 47-58.
- Joanne P. Sharp, "Feminist and Post-Colonial Engagements", John Agnew, Katharyne Mitchell, Gerard Toal (der.), A Companion to Political Geography, (Malden & Oxford: Blackwell Publishing, 2003), pp. 59-74.
- David Slater, "Geopolitical Themes and Post-Modern Thought", John Agnew, Katharyne Mitchell, Gerard Toal (der.), A Companion to Political Geography, (Malden & Oxford: Blackwell Publishing, 2003), pp. 75-91.
- Simon Dalby, "Green Geopolitics", John Agnew, Katharyne Mitchell, Gerard Toal (der.), A Companion to Political Geography, (Malden & Oxford: Blackwell Publishing, 2003), pp. 440-454.

HAFTA 12: JEOPOLİTİKTE TEMEL KAVRAMLAR VE GÜVENLİK (GÜÇ, ALAN VE SINIR)

- Colin Flint ve Peter J. Taylor, *Siyasi Coğrafya Dünya-Ekonomisi, Ulus-Devlet ve Yerellik*, "Bölüm 4: Ülkesel Devletler", 115-155.
- John Allen, "Power", John Agnew, Katharyne Mitchell, Gerard Toal (der.), A Companion to Political Geography, (Malden & Oxford: Blackwell Publishing, 2003), pp. 95-108.
- Anssi Paasi, "Territory", John Agnew, Katharyne Mitchell, Gerard Toal (der.), A Companion to Political Geography, (Malden & Oxford: Blackwell Publishing, 2003), pp. 109-122.
- David Newman, "Boundaries", John Agnew, Katharyne Mitchell, Gerard Toal (der.), A Companion to Political Geography, (Malden & Oxford: Blackwell Publishing, 2003), pp. 123-137.

HAFTA 13: ULUSLARARASI GÜVENLİK VE JEOPOLİTİK

- Colin Flint ve Peter J. Taylor, *Siyasi Coğrafya Dünya-Ekonomisi, Ulus-Devlet ve Yerellik*, "Bölüm 5: Ulus, Milliyetçilik ve Vatandaşlık", ss. 156-192.
- Colin Flint ve Peter J. Taylor, *Siyasi Coğrafya Dünya-Ekonomisi, Ulus-Devlet ve Yerellik*, "Bölüm 6: Demokrasinin Siyasi Coğrafyası", ss. 193-240.
- Colin Flint ve Peter J. Taylor, *Siyasi Coğrafya Dünya-Ekonomisi, Ulus-Devlet ve Yerellik*, "Bölüm 7: Mekan Olarak Kentler", ss. 241-266.
- Colin Flint ve Peter J. Taylor, *Siyasi Coğrafya Dünya-Ekonomisi, Ulus-Devlet ve Yerellik*, "Bölüm 8: Yer ve Kimlik Politikaları", ss. 267-299.
- Mohammed Ayoob, "The Arab Spring: Its Geostrategic Significance", Middle East Policy, Vol. 19, No. 3, (Fall 2012), pp. 84-97.
- F. Gregory Gause III, "Why Middle East Studies Missed the Arab Spring: The Myth of Authoritarian Stability", Foreign Affairs, Vol. 90, No. 4, (2011), pp. 81-90.
- Gideon Biger, "The Boundaries of Israel—Palestine Past, Present, and Future: A Critical Geographical View", Israel Studies, Volume 13, Number 1, (Spring 2008), pp. 68-93.

HAFTA 14: DERSİN VE DÖNEM ÖDEVLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

- Colin Flint ve Peter J. Taylor, *Siyasi Coğrafya Dünya-Ekonomisi, Ulus-Devlet ve Yerellik*, “Son Söz: Yirmi Birinci Yüzyılı Anlamak İçin Bir Siyasi Coğrafya Öeröevesi”, ss. 301-306.
- Mark Blacksell, *Political Geography*, (Oxon: Routledge, 2006), “Conclusion: the shape of things to come”, ss. 214-217.

ÖNERİLEN VEYA GEREKLİ OKUMA VE DİĞER ÖĞRENME KAYNAKLARI/

ARAÇLARI

a) Temel Okumalar:

Dersi alan öğrencilerin, temel okuma listesi olarak belirlenen akademik kitap ve makalelerden haftalık olarak tayin edilen metinleri okuyarak derse katılmaları talep edilmektedir.

Haftalık programa göre belirlenen makaleler ve bölümler çerçevesinde ders konuları kapsamında temel olarak takip edilen kaynaklar aşağıda maruzdur:

- Mustafa Serdar Palabıyık (Editör), *Batı'da Jeopolitik Düşünce* (Ankara: Orion, 2009)
- Colin Flint ve Peter J. Taylor, *Siyasi Coğrafya Dünya-Ekonomisi, Ulus-Devlet ve Yerellik*, Çev: Fulya Ereker (Ankara: Nobel, 2014)
- Colin Flint ve Peter J. Taylor, *Political Geography World-Economy, Nation-State and Locality*, 6. Basım (Pearson, Ankara: Nobel, 2011)

b) Yardımcı Kaynaklar:

Öğrencilerin dönem ödevlerini hazırlarken veya daha geniş bir literatür hakkında araştırma yaparken faydalanabilecekleri bazı akademik kaynaklar aşağıda sunulmaktadır.

- Colin Flint, *Introduction to Geopolitics*, (London: Routledge, 2006)
- Gearoid O Tuathail, Simon Dalby, Paul Routledge (Ed.), *The Geopolitics Reader*, (London & New York: Routledge, 1998)
- Klaus Dodds ve David Atkinson (Ed.), *Geopolitical Traditions: A Century of Geopolitical Thought*, (London: Routledge, 2000)

DERSİN İŞLENİŞİ VE DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ:

Uluslararası Güvenlik ve Jeopolitik Yaklaşımlar dersi temelde öğrenci sunumlarının olduğu ve dersin konularının öğrencilerle tartışıldığı interaktif bir ders olarak işlenecektir. Derse devam ve haftalık okumaların derse gelmeden önce yapılması zorunludur.

Dersin değerlendirme yöntemi ve ölçütleri aşağıda açıklanmaktadır:

- **Derse Katılım (%25):** Derse katılım, zorunlu haller dışında haftalık derslere düzenli devam gerekliliğinin ötesinde öğrencinin ders okumalarını yaparak derse gelmesi ve sınıf tartışmalarına aktif olarak katılmasını ifade etmektedir. Bunu teminen her öğrenciden haftalık okumalar üzerinden hazırlayacağı 2-3 sayfalık özeti bahse konu hafta ders başlamadan sınıfta teslim etmesi, mazereti dolayısıyla derse katılmayacak öğrencilerin de sınıftaki başka bir öğrenciyle hazırladığı özetini iletmesi zorunludur.
- **Vize Sınavı (%25):** Vize sınavının, dersin birinci yarısına dâhil olan konular hakkında hazırlanacak olan kısa cevaplı tanım soruları ile öğrencinin konular hakkında analiz ve yorum kabiliyetinin değerlendirileceği makale sorusundan oluşması planlanmaktadır.
- **Sunum ve Dönem Ödevi (%50):** Her öğrencinin dersin işlenişine aktif katılımı amacıyla bir haftanın okumalarından sunum yapması ve sorumlu olduğu haftanın konusu hakkında araştırma yaparak ödev (Times New Roman 12, 1.5 boşluk, 3000 kelime) hazırlaması gerekmektedir.

Önemli Bilgiler:

- **Sınıf Kuralları:** Öğrencilerin derse aktif katılımını teminen ders sırasında ders dışı amaçla cep telefonu dâhil elektronik materyallerin kullanımı kabul edilmemektedir. Ayrıca, sınıf tartışmaları esnasında akademik etik ve kurallar geçerlidir.
- **Akademik Etik:** Öğrencilerin ders için hazırladıkları özet, ödev ve çalışmalarda, başkalarının fikir, veri, eser ve yayınlarını kullanırken bilimsel usullere uygun biçimde gerekli atıfları yapmaları ve kaynak göstermeleri gerekmektedir. Aksi durumlarda ilgili mevzuat işletilecektir.